

Ангел Каралийчев

Има ли правда

Един шоп с кривната капа, пробита отгоре, яхаше едно магаре и свирукаше весело. Цялата пролет шопът чакаше своите пет кокошчици да му снесат яйца. И когато напълни една кошница, той се метна на мулето си и потегли към града да ги продаде. Затуй му беше драго и свирукаше.

– Колко ли ще ми дадат за яйцата – си рече шопът, – я чакай да ги преброя имат ли сто.

И той сне пробитата капа. Едно по едно взе да вади яйцата от кошницата, едно по едно ги спущаше в капата.

– Едно, две, три... двайсет и пет, ой, дяволската капа, много е дълбока! Двайсет и шест, тъкмо двайсет и шест. Хайде сега пак в кошницата.

Но когато бръкна в капата да ги вади, той остана поразен: вътре нямаше нито едно яйце! Обърна се шопът назад и погледна по пътя. Пожълтя от мъка и яд. Скочи от мулето, разпаса кожата си пояс и почна да го налага:

– Защо не ми обади, че падат!

Като го натупа, шопът се върна по същия път да види дали не е останало някое здраво яйце. Мулето остана само, дълго стоя с увиснали от жалба уши и мисли: има ли на тоя свят правда, или няма.

– Ще отида да се оплача на самия цар – рече си то, – инак не може.

И тръгна. Пътят му минаваше през една дъбрава. Като навлезе под сенчестите клонати дъбове, един гладен вълк тръгна по стъпките му. Върви мулето и мисли какво ще хортува пред царя. Вълкът дебне подире му. Погледне гърба на мулето и устата му се наливат, погледне яките му копита с железни петала и преглътне. По време той го превари и рече:

– Къде?

– Отивам да се оплача на царя.

– Че защо?

Мулето спря да му разправи всичко. Вълкът клекна напреде му. Когато мулето свърши, ушите му увиснаха още по-надолу. Вълкът с насълзени очи му рече:

– Братко, голям бой се ял. Разбирам какво ти е на душицата. Много ми е мъчно за тебе. Дай си ухото да ти пришъпна нещо.

Магарето протегна шия.

– Чувай, защо ходиш с железни петали? Не ти ли пречат?

И както му шъпнесе, вълкът отхапа ухото му. Тогава мулето хвърли къч и му показа защо носи петали и с още по-голяма жалба тръгна

надолу.

Като излезе от дъбравата, то срещна един полк царски войници, отиват на бой. Най-напред яха техният големец на кон, с перо на шапката. Подире му двама солдати теглят един топ, а след тях – и другите.

– Разгеле – викна оня с перото, – ето кой ще изкара топа на планината, хванете го!

Мулето, като разбра, че за него е думата, хукна да бяга, хукнаха и двамата войници подире му.

– Чакай, не се плаши, ако изкараш топа на планината, ще ти окачим един медал на шията!

Мулето спря.

Впрегнаха го и когато потегли нагоре големия топ, ребрата му прасяха. С голяма мъка то стигна върха. Царските войници обърнаха гърлото на топа към белия крепостен град, дето се бяха прибрали неприятелите. Три дни рева топът. На четвъртия – неприятелите вдигнаха бяло знаме. С люлякови клончета накичени се върнаха победителите назад и забравиха топа горе. Мулето се въртя край него ден до пладне. Като разбра, че няма кой да го прибере, впрегна се само и потегли към града. Пред градската порта го спряха пазачите, изпрегнаха го и прибраха топа.

В туй време мулето чу гайди и тъпани. Целият град се веселеше пиян от победата. Сърцето на мулето затуптя и то посегна да влезе, да си получи обещания медал, но един от пазачите замахна и го удари с гърба на сабята си:

– Назад, оная веселба не е за мулета!

Мулето се обърна и тръгна с наведена глава назад.

Когато след полунощ веселбата притихна и пазачите на градската порта заспаха, то се върна. Тихо прескочи заспалите и влезе в града. Мина право към царския палат. Царят, капнал от веселбата, току-що беше заспал пръв сън. Нажаленото муле спря пред отворения му прозорец, протегна шия и зарева. Заоплаква се, занарежда: за шопа, за вълка, за медала.

– Кой смее да ме буди ни в туй, ни в онуй време! – скокна царят и взе да пипа за сабята си.

Тогава един царедворец, по бели гащи, с дрянова тояга, изскочи на улицата и почна без милост да го налага. Горкото добиче едвам се измъкна от града, отиде наред поляната, легна и умря от мъка.

На другия ден мина един циганин, хареса му кожата и направи от нея тъпан.

КРАЙ

© Ангел Каралийчев

Сканиране: sir_Ivanhoe, август, 2007 г.
Разпознаване и последна редакция: NomaD, август, 2008 г.

Издание:

Ангел Каралийчев. Приказен свят. Том втори, 1982
Издателство „Български писател“, 1982

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9068>]